

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

Promoting Quality of Life from Occupation after Acquittal

ธัญชนก ศรีอัมภาวธกุล¹, ชาญเดช เจริญวิริยะกุล², อัครมณี สมใจ³,
Thachanon Sriatsadawutthakul¹, Chandej Charoenwiryakul², Akramanee Somjai³
วรรณนัฐา ขนิษฐบุตร⁴ และ ศักดิ์สิทธิ์ พรรัตนศรีกุล⁵
Wannattha khanitthabud⁴ and Saksit Pornrattanaseekul⁵

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3,4,5}

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand^{1,2,3,4,5}

E-mail: s62563827022@ssru.ac.th¹, chandej.ch@ssru.ac.th², akramanee.so@ssru.ac.th³

Received: May 5, 2022

Revised: June 6, 2022

Accepted: June 13, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ 2) การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ และ 3) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม กลุ่มประชากรตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สูตรที่ใช้ทำไวยากรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด และ (3) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, การประกอบอาชีพ, การพ้นโทษ

Abstract

The objectives of this study were to study: 1) the promotion of natural agriculture leads to occupation after acquittal. 2) Increasing income through occupation after acquittal, and 3) promoting quality of life from occupation after acquittal. This research employed a quantitative method, and questionnaires collected data from 384 people living in Bangkok. Descriptive statistics analyzed the statistics. The research findings were as follows: 1) Promoting of natural agriculture leads to occupation after the acquittal was at the highest level. 2) Increasing income

through occupation after the acquittal was at the highest level. And 3) promoting quality of life from occupation after the acquittal was at the highest level.

Keywords: Quality of Life, Occupation, Acquittal

บทนำ

ประเทศไทย วางเส้นทางเสริมทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง การเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ ให้มีอาชีพ มีรายได้ หาเลี้ยงตนเอง และครอบครัวหลังพ้นโทษผู้ต้องขังพ้นโทษมีเป้าหมายส่งเสริมและให้โอกาสการมีงานทำ แก่ผู้ที่อยู่ในระหว่างกระบวนการพัฒนาพฤตินิสัย ให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้หลังพ้นโทษ ประกอบด้วย ผู้ที่อยู่ใน ความดูแลของกรมราชทัณฑ์ กรมควบคุมความประพฤติ กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน เพื่อให้กลุ่ม บุคคลดังกล่าวเป็นพลเมืองดี มีความรู้ ความสามารถด้านวิชาชีพ นำไปสู่การประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ดูแล ตนเอง และครอบครัว ตลอดจนการเป็นกำลังแรงงานที่มีฝีมือต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และมีแนวทางมีศักยภาพ แรงงานให้มีความรู้ความสามารถ จึงไม่จำกัดอยู่เพียงแรงงานในระบบ นอกกระบบหรือภาคเกษตร แรงงานในกลุ่ม เปราะบางอย่าง เช่น ผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษ ควรได้รับโอกาสพัฒนาทักษะฝีมือเพื่อเป็นแรงงานใหม่ที่มีคุณภาพ ไม่เป็นภาระของสังคม การเสริมทักษะฝีมือในระหว่างการพัฒนาพฤตินิสัยในเรือนจำ จึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยให้ แรงงานเหล่านี้ได้พัฒนาตนเอง สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เมื่อพ้นโทษ รวมถึงอยู่ร่วมกับสังคมอย่างปกติสุข (นฤมล ภิญโญสินวัฒน์, 2563) มีเป้าหมายการฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง และเยาวชนในสถานพินิจ ผ่านโครงการ ฝึกอบรมแรงงานกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 11.99 และมีรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 6,890 บาท ประกอบด้วยหลักสูตรการปูกระเบื้อง ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร การทำและปูพื้น ด้วยอิฐคอนกรีตตัวหนอน การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม (เสื้อผ้าสำเร็จรูป) เทคนิคการทำ ทองรูปพรรณ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ช่วยให้กลุ่มผู้ต้องขังสามารถสร้างอาชีพ มีรายได้หลังพ้นโทษ และได้รับโอกาส กลับคืนสู่สังคมอีกครั้ง การฝึกอบรมนั้น มีความสำคัญยิ่งต้องการส่งเสริมและให้โอกาสแก่ผู้ที่อยู่ใน กระบวนการพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขัง ตลอดจนผู้ถูกควบคุมความประพฤติในกรณีต่าง ๆ ที่ใกล้พ้นโทษ ให้มี โอกาสกลับคืนสู่สังคม สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จะได้เห็นหน้าสานต่อให้เกิด ประโยชน์ต่อกลุ่มคนกลไกการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (ธวัช เบญจาทิกุล, 2563)

จากสถานการณ์ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอาชีพการเกษตรให้ผู้ต้องขังชั้นดี เป้าหมายเพื่อใช้ประกอบอาชีพ หลังพ้นโทษที่เรือนจำจังหวัดตรังโดยทำแปลงเกษตร เช่น การปลูกผักเหียง ผักกูด การเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงหมู ภายในร่องยางพารา โดยให้ผู้ต้องขังชั้นดี ที่รอการพ้นโทษ แบ่งหน้าที่ ดูแลรับผิดชอบในแต่ละส่วน โดยทุกคนต้องมีงานทำ ซึ่งจะเป็นการฝึกอาชีพให้ผู้ต้องโทษก่อนที่จะพ้นโทษออกมาสู่ สังคม การฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องโทษนั้นจะทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น พร้อมทั้งวิชาชีพที่ได้จะนำไปประกอบ อาชีพเลี้ยงตนเอง และครอบครัวให้มีอยู่มีกินตามต้องการ และที่สำคัญเมื่อมีรายได้แล้วไม่คิดที่จะกลับไปกระทำ ความผิดอีกจนถูกจับกุมกลับมารับโทษอีก การดูแลผู้ต้องขังนั้น ผู้ต้องขังทุกคนที่มาอยู่ที่เรือนจำชั่วคราว ต้องปฏิบัติตามกฎเหมือนในเรือนจำ ตั้งแต่การตื่น และการเข้านอนเป็นเวลา การทำงานในแปลงเกษตร เมื่อพ้น

โทษออกไปผู้ต้องโทษ จะได้รับเงินส่วนแบ่งตามที่กำหนดในการจำหน่ายพืชผลทางการเกษตรไปด้วย เพื่อเป็นเงินในการลงทุนอาชีพต่อไป (วสันต์พรรช จำเริญนุสิต, 2561)

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาการส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ
2. เพื่อศึกษาการเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ
3. เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

การทบทวนวรรณกรรม

การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพ

การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ผู้ต้องขัง “สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ผู้ต้องขัง” การฝึกให้ผู้ต้องขังระหว่างรับโทษ ได้แก่ ฝึกอาชีพเสริมสาขาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ฝึกเตรียมเข้าทำงาน สาขาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม 280 ชั่วโมง และฝึกอาชีพเสริมให้ผู้ใกล้พ้นโทษ 1 สาขา ได้แก่ สาขาช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร พร้อมทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาช่างไฟฟ้าภายในอาคาร ระดับ 1 โครงการนี้เป็นผลสำเร็จจากบันทึกข้อตกลง (MOU) ว่าด้วยการประสานความร่วมมือการสนับสนุนส่งเสริมการฝึกอาชีพร่วมสร้างงาน สร้างอาชีพผู้ต้องขัง ระหว่างเรือนจำจังหวัดพะเยา สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานพะเยา และสถานประกอบกิจการ 7 แห่ง ได้แก่ ร้านแสนสุข คาร์แคร์ วิสาหกิจชุมชนเกษตรสวนผสมหลังมอ ร้านล้านนาถ่านอัดแท่ง ร้าน ฟ.การเกษตร ห้างหุ้นส่วนจำกัดนรินทร์ทรัพย์ บริษัทเต็ม เต็ม จำกัด และร้านองศางานไม้ดีไซน์ ซึ่งมุ่งเน้นสร้างโอกาสและคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้ต้องขังผ่านกระบวนการฝึกอาชีพ แล้วย่นงานเข้ามาจ้างผู้ต้องขังที่ได้ผ่านการฝึกทำในรูปแบบ “โรงงานในเรือนจำ” เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ผู้ต้องขังระหว่างรับโทษ โดยเฉพาะแรงงานผู้ต้องขังที่ผ่านมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ สาขาผู้ประกอบอาหารไทย และช่างเครื่องเรือนไม้ ระดับ 1 ซึ่งเป็นแรงงานคุณภาพ (super worker) จึงเป็นการให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมคนดีสู่สังคม รวมทั้ง เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และเป็นการเตรียมความพร้อมด้านการพัฒนาทักษะฝีมือให้แก่ผู้ต้องขัง เพื่อเข้าสู่กระบวนการทำงาน ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพให้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานสามารถประกอบอาชีพอิสระ หรือเป็นลูกจ้างในสถานประกอบกิจการได้ภายหลังพ้นโทษ (ข่าวพะเยา, 2019)

กรมราชทัณฑ์มีส่วนฝึกวิชาชีพและส่งเสริมทักษะการทำงาน กองพัฒนาพฤตินิสัย มีหน้าที่ส่งเสริมให้เรือนจำดำเนินการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขังตามความถนัด และความต้องการของผู้ต้องขังและ ตลาดแรงงาน สนับสนุนเงินทุนพัฒนาพฤตินิสัย เพื่อส่งเสริม และพัฒนาการฝึกวิชาชีพ และสนับสนุนปัจจัย การผลิต พัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ และการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ศึกษาแนวโน้มความต้องการของตลาดเกี่ยวกับ รูปแบบ และประเภทผลิตภัณฑ์ กำหนดค่าจ้าง เงินรางวัลปันผล ส่งเสริมสนับสนุนให้เรือนจำนำผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายในงานนิทรรศการและงานเทศกาลต่าง ๆ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ผู้ต้องขัง และจัดการประกวดแข่งขัน เพื่อฝึกทักษะ ความรู้ความชำนาญให้แก่ ผู้ต้องขัง บันทึกข้อตกลงที่สร้างโอกาส และคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้ต้องขัง (MOU) การสร้างโอกาส และพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ผู้ต้องขังให้มีความรู้

ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ และโอกาสในการทำงานหลังจากพ้นโทษแล้วนั้น กรมราชทัณฑ์เพียงหน่วยงานเดียว ไม่อาจดำเนินการหรือมอบ โอกาสที่ดีแก่ผู้ต้องขังได้ทั้งหมด จำเป็นที่จะต้องมีความร่วมมือกัน ร่วมมือกัน ดำเนินการเพื่อให้ผู้ต้องขังได้รับ โอกาสแก้ไขและปรับปรุงตนเอง และฝึกฝนวิชาชีพเพื่อสามารถประกอบอาชีพได้ เมื่อพ้นโทษออกไป จึงนำมา ซึ่งการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างกรมราชทัณฑ์และหน่วยงานอื่น ๆ กรมราชทัณฑ์ กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยได้ลงนามบันทึกข้อตกลง “โครงการประชารัฐ ร่วมสร้างงาน สร้างอาชีพ ผู้ต้องขัง” ในเดือน มีนาคม 2561 เพื่อยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะแรงงาน สร้างโอกาส และ คุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ ผู้ต้องขัง

การฝึกอบรมวิชาชีพตามความถนัดของผู้ต้องขังและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ให้เป็น แรงงานที่มีทักษะสูง มีศักยภาพในการทำงาน และมีความสามารถหลากหลายเสริมสร้างโอกาสในการประกอบ อาชีพสุจริตและได้รับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน บูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับสังคม และเปิดโอกาสให้ผู้พ้นโทษ สามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อีกครั้ง สำหรับแนวทาง ความร่วมมือดังกล่าว กรมการจัดหางาน จะเป็นผู้ประสานงาน และให้คำแนะนำแก่สถานประกอบการ หรือนายจ้างในการส่งเสริมการมีงานทำให้แก่ผู้ต้องขัง ในเรือนจำ และผู้ต้องขังชั้นดีใกล้พ้นโทษ เพื่อเข้าฝึกทักษะ ในสถานประกอบการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จะทำหน้าที่ฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกฝีมือแรงงานในสาขา อาชีพตามความต้องการของผู้ต้องขัง รวมทั้ง ประกอบชิ้นงาน เพื่อจัดจำหน่าย และสร้างรายได้แก่ผู้ต้องขัง ตลอดจนทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานให้แก่ ผู้ต้องขัง ในสาขาอาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงาน สำหรับ กรมราชทัณฑ์ จะจัดทำข้อมูลผู้ต้องขัง เพื่อส่งเสริมการมีงานทำ และจัดทำขั้นตอน การดำเนินงานรับชิ้นงานไป ผลิตในเรือนจำ รวมถึงจัดส่งผู้ต้องขังเข้าฝึกทักษะในสถานประกอบการ ควบคุม ดูแล และติดตามผลผู้ต้องขังที่ ได้รับการส่งเสริมการมีงานทำผ่านศูนย์ประสานงาน และส่งเสริมการมีงานทำ (Care : Center for Assistance to Reintegration and Employment) ด้านสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย จะช่วยประสานงานกับสถานประกอบการหรือนายจ้างเพื่อเข้าร่วมโครงการฯ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ข้อมูล เพื่อสร้างการรับรู้ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการรับผู้ต้องขังเข้าทำงานแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ และภาคเอกชน เป็นต้น

การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

ประเทศสหรัฐอเมริกาให้ความสนใจ สถานการณ์ผู้สูงอายุที่กระทำผิดเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่ ทศวรรษที่ 1980 (Flynn, 2000) โดยในปีค.ศ. 1998 ถึงปี ค.ศ. 2009 เพิ่มขึ้นร้อยละ 89.2 เช่นเดียวกับในหลายประเทศเช่นสวีเดน (Fazel, Grann. 2002), ฝรั่งเศส (Steiner, 2003), แคนาดา (Gal, 2002); ออสเตรเลีย (Grant, 1999); (Dawes, 2009); และญี่ปุ่น (Johnson, 2000) ซึ่งเห็นว่าหลายประเทศเผชิญ ปัญหาเช่นเดียวกับประเทศสหรัฐอเมริกาที่มี ผู้กระทำผิดสูงอายุเพิ่มขึ้นจากข้อมูลสำรวจ ผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ปี พ.ศ. 2551 - 2553 ซึ่งว่าประเทศไทยมี แนวโน้มการเพิ่มจำนวนผู้ต้องขัง สูงอายุอย่างต่อเนื่องในอัตราร้อยละ 25.9 โดยปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 3,276 คน ในปี พ.ศ. 2553 เพิ่มขึ้นจำนวน 4,126 คน โดยส่วนใหญ่ร้อยละ 82.6 เป็นชายซึ่งมากกว่า หญิงประมาณ 4 เท่า ส่วนใหญ่ร้อยละ 81.3 เป็นผู้ต้องขังสูงอายุตอนต้น (อายุ 60-69 ปี) รองลงมาร้อยละ 16.6

เป็นผู้ต้องขัง สูงอายุตอนกลาง (อายุ 70-79 ปี) และเพียงร้อยละ 2.2 เป็นผู้ต้องขังสูงอายุตอนปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป)

จากข้อมูลที่ไม่เป็นทางการและไม่มีการเผยแพร่ในเดือนกันยายน ปี พ.ศ. 2557 มีผู้ต้องขังสูงอายุทั่วประเทศทั้งสิ้น 4,198 คน ส่วนใหญ่จะอยู่ในเรือนจำ และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานคร และเขตอิสระ ซึ่งเป็นเรือนจำ และทัณฑสถานขนาดใหญ่ของกรมราชทัณฑ์ (กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ปี พ.ศ. 2558 ข้อมูล ไม่เผยแพร่) จากปัญหาจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มอย่างต่อเนื่องทำให้เรือนจำ และทัณฑสถานเขตกรุงเทพมหานครมียอดผู้ต้องขังมากขึ้นจนเกิน ความสามารถรองรับ ตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติว่าด้วยการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners 1955) เกิดปัญหาคน ล้นคุก (คมชัดลึก, 2552) มีผลให้เรือนจำ และทัณฑสถานประสบปัญหาหลายด้าน เช่น งบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ เป็นต้น (สมรมน ช้วนปรีชา และพิศมัย จารุจิตติพันธ์, 2016)

จากการศึกษางานวิจัย การปรับปรุงคุณภาพชีวิตของพลเมืองมาเลเซียเป็นจุดสนใจของรัฐบาลมาเลเซียมาโดยตลอด การให้ความสำคัญกับการปรับปรุงคุณภาพชีวิต นั้นขึ้นอยู่กับมุมมองที่ว่าประเทศไม่ได้รับการจัดอันดับให้พัฒนาโดยความสำเร็จทางเศรษฐกิจและความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของการพัฒนาเพียงอย่างเดียว แต่การเติบโตทางเศรษฐกิจมีความหมายด้วยการเติบโตที่เท่าเทียมกันในคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความท้าทายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประการหนึ่งสำหรับรัฐบาลมาเลเซียในการตระหนักถึงเป้าหมายของพวกเขาคือการทำให้แน่ใจว่าไม่มีช่องว่างในคุณภาพชีวิต ระหว่างกลุ่มต่าง ๆ และชุมชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างชุมชนทั่วไปและชุมชนของผู้ต้องขัง ชุมชนของผู้ต้องขังเช่นผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมมีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเมื่อเทียบกับชุมชนทั่วไป ความท้าทายของพวกเขาเกิดขึ้นเมื่อพวกเขาใช้ชีวิตอย่างโดดเดี่ยวในคุกและเสี่ยงต่อผู้คนภายนอกเป็นพิเศษ ดังนั้นรัฐบาลจำเป็นต้องดูแลให้ชุมชนของผู้ต้องขังเหล่านี้มีคุณภาพชีวิตเทียบเท่ากับทั่วไป การวัดผลคุณภาพชีวิตเพื่อทำความเข้าใจความพึงพอใจโดยรวมของผู้คนต่อการดำรงอยู่ของพวกเขา การประเมินคุณภาพชีวิต ให้ข้อมูลแก่นักวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่จะมีอิทธิพลต่อด้านสังคมสิ่งแวดล้อมและเศรษฐกิจของชุมชน (Uysal & Sirgy, 2019)

การวัดคุณภาพชีวิต ไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะมีหลายร้อยมิติ อันที่จริงแล้วภายในขอบเขตของมาเลเซียเพียงอย่างเดียวมีการศึกษาจำนวนหนึ่งเพื่อวัดคุณภาพชีวิต ในระดับประเทศและระดับเมือง (Norliza et al., 2014; Mohamad et al., 2014) แม้ว่าการศึกษาเหล่านี้จะประสบความสำเร็จในการวัดคุณภาพชีวิตในมาเลเซีย แต่มีการศึกษาเพียงไม่กี่ชิ้นที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ของชุมชนผู้ต้องขังโดยเฉพาะผู้ต้องขังที่ใช้ยาเสพติด สิ่งนี้นำมาซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการศึกษาในปัจจุบันเพื่อตรวจสอบคุณภาพชีวิต ของผู้ต้องขังในเรือนจำมาเลเซีย

การศึกษานี้มีความสำคัญหลายประการ ประการแรกก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของชุมชนผู้ต้องขังเนื่องจากพวกเขาจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมเมื่อพวกเขาพ้นโทษจำคุกและการมีส่วนร่วมในการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศก็มีความสำคัญเช่นกัน การศึกษาก่อนหน้านี้เกี่ยวกับ คุณภาพชีวิตในมาเลเซียมีแนวโน้มที่จะวัดผลตามวัตถุประสงค์ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ได้สกัดกันความรู้ใหม่ ๆ เนื่องจากมีการวัดผลคุณภาพชีวิตแบบอัตนัย ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ของผู้ต้องขัง ในกรณีนี้ คุณภาพชีวิตจะวัดตามแนวทางของ Maqasid al-Sharia ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ เช่นศาสนาชีวิตจิตใจเชื้อสายและทรัพย์สิน (Mohamad et al., 2014) การใช้แนวทาง Maqasid al-Sharia ช่วยให้สามารถประเมินตามมุมมองของแต่ละบุคคลที่มีต่อชีวิตของพวกเขา

นอกจากนี้ คุณภาพชีวิตที่อิงตาม Maqasid al-Sharia ยังรวมเอาทุกแง่มุมของชีวิตที่เชื่อมโยงกันและสอดคล้องกัน (Wajdi & Dianawati, 2007).

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร ปี 2564 จำนวน 5,666,264 คน (ศาลาว่าการกรุงเทพฯ 1, 2562) ผู้วิจัยจึงกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโรยามาเน (Yamane, 1973) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าไม่เกินร้อยละ 5

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการส่งเสริมเกษตรธรรมชาติ นำไปประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลในภาคสนาม โดยเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive analysis) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายระดับการส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู เกณฑ์ค่าเฉลี่ยการแปลผล (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

4.50-5.00	หมายถึงเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึงเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. การส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู

ตารางที่ 1 การส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการฟื้นฟู

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เกษตรธรรมชาตินี้เป็นแนวทางที่เหมาะสมกับ ภายหลังผู้ฟื้นฟู	4.36	0.17	มาก
2. การจัดหาที่ดินทำการเกษตรธรรมชาตินี้เป็นเรื่อง ที่ดีสำหรับภายหลังฟื้นฟู	3.80	0.04	มาก
3. การทำธุรกรรมเช่าที่ดินทำกินกำหนดทำ เกษตรกรรมธรรมชาติสำหรับภายหลังฟื้นฟู	3.77	0.07	มาก
4. สื่อสารความมั่นใจผลผลิตจากเกษตรธรรมชาติ จากผู้ฟื้นฟูให้เป็นที่ต้องการของชุมชน	3.68	0.11	มาก
5. ผลผลิตเกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกรผู้ฟื้นฟู มีความสะอาดปราศจากสารเคมีสำหรับ สังคมไทย	3.60	0.18	มาก
6. เกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกรเป็นสวัสดิการ ภาครัฐที่จัดให้ผู้ฟื้นฟู	3.62	0.16	มาก
7. แนวทางเกษตรธรรมชาตินี้เป็นการจัดทำรูปแบบ การเกษตรบนความหวังของผู้ฟื้นฟู	3.69	0.14	มากที่สุด
8. ภาครัฐต้องจัดหาผลผลิตการเกษตรที่มาจาก เกษตรธรรมชาติจากผู้ฟื้นฟู	4.52	0.24	มากที่สุด
9. ภาครัฐควรเพิ่มศักยภาพผู้ฟื้นฟูทางทักษะการ เป็นเกษตรกรด้วยการเกษตรธรรมชาติ	4.62	0.32	มากที่สุด
10. ผู้ฟื้นฟูต้องจัดกลุ่มเป็นจิตวิญญาณเกษตร ธรรมชาติแท้จริง	4.51	0.23	มากที่สุด
11. ภาครัฐต้องจัดทำแผนพัฒนาทักษะผู้ฟื้นฟู เป็นเกษตรกรทำเกษตรธรรมชาติ	4.78	0.34	มากที่สุด
12. ภาครัฐต้องลงทุนและใส่ใจจริงจังการพัฒนาผู้ ฟื้นฟู	4.64	0.54	มากที่สุด
13. ภาครัฐควรสื่อสารการยอมรับเชื่อมั่นผู้ฟื้นฟู ให้ชุมชนประชาชนรับรู้ยอมรับ	4.81	0.35	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
14. ภาครัฐจัดทำประเมินผลการพัฒนาทักษะเกษตรกรของผู้พ้นโทษการทำเกษตรธรรมชาติ	4.66	0.24	มากที่สุด
15. การติดตามผลการพัฒนาทักษะแล้วคู่ขนานพัฒนาผู้พ้นโทษอย่างต่อเนื่อง	4.83	0.62	มากที่สุด
ภาพรวมการส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไป			
ประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ	4.76	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) โดยเรียงลำดับการส่งเสริมเกษตรธรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การติดตามผลการพัฒนาทักษะแล้วคู่ขนานพัฒนาผู้พ้นโทษอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.83$) ภาครัฐควรสื่อสารการยอมรับเชื่อมั่นผู้พ้นโทษให้ชุมชนประชาชนรับรู้ยอมรับ ($\bar{X} = 4.81$) ภาครัฐต้องจัดทำแผนพัฒนาทักษะผู้พ้นโทษเป็นเกษตรกรทำเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.78$) ภาครัฐจัดทำประเมินผลการพัฒนาทักษะเกษตรกรของผู้พ้นโทษการทำเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.66$) ภาครัฐต้องลงทุนและใส่ใจจริงจังการพัฒนาผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.64$) ภาครัฐควรเพิ่มศักยภาพผู้พ้นโทษทางทักษะการเป็นเกษตรกรด้วยการเกษตรธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.62$) ภาครัฐต้องจัดหาผลผลิตการเกษตรที่มาจากเกษตรธรรมชาติโดยผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.52$) ผู้พ้นโทษต้องจัดกลุ่มเป็นจิตวิญญานเกษตรธรรมชาติแท้จริง ($\bar{X} = 4.51$) เกษตรธรรมชาติเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับภายหลังผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.36$) การจัดหาที่ดินทำการเกษตรธรรมชาติเป็นเรื่องที่ดีสำหรับภายหลังพ้นโทษ ($\bar{X} = 3.80$) การทำธุรกรรมเช่าที่ดินทำกินกำหนดทำเกษตรกรรมธรรมชาติสำหรับภายหลังพ้นโทษ ($\bar{X} = 3.77$) แนวทางเกษตรธรรมชาติเป็นการจัดทำรูปแบบการเกษตรบนความหวังของผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 3.69$) สื่อสารความมั่นใจผลผลิตจากเกษตรธรรมชาติจากผู้พ้นโทษให้เป็นที่ต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 3.68$) เกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกรเป็นสวัสดิการภาครัฐที่จัดให้ผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 3.62$) และผลผลิตเกษตรธรรมชาติโดยเกษตรกรผู้พ้นโทษมีความสะอาดปราศจากสารเคมีสำหรับสังคมไทย ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

2. การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

ตารางที่ 2 การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. รายได้มีความสำคัญการดำรงชีพผู้พ้นโทษ	4.62	0.82	มากที่สุด
2. รายได้เป็นความจำเป็นที่ภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุน	4.54	0.69	มากที่สุด
3. รายได้มาจากการวางขายสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพโดนใจชุมชนประชาชน	4.70	0.70	มากที่สุด
4. รายได้ต้องมาจากฝีมือชำนาญสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สินค้าในกระแสนิยม	4.68	0.75	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5. รายได้มีความสำคัญกับการเก็บออมไว้ในวันนี้ วันหน้า	4.60	0.78	มากที่สุด
6. ช่องทางการหารายได้ต้องมาจากภาครัฐเป็นผู้ ริเริ่มในชุมชนประชาชน	4.64	0.82	มากที่สุด
7. สถานที่วางจำหน่ายสินค้าเพิ่มรายได้ ภาครัฐ ต้องจัดให้	4.52	0.69	มากที่สุด
8. รายได้ของผู้โศกต้องได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาโดยกำหนดระยะเวลา	4.32	0.41	มาก
9. ผู้พันโทไม่ใช่ผู้ได้รับสิทธิพิเศษ แต่ให้อยู่ภายใต้ การเอาใจใส่ของภาครัฐ	4.42	0.53	มาก
10. รายได้ของผู้พันโทต้องมาจากการประกอบ อาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จากความชำนาญ	4.88	0.82	มากที่สุด
11. รายได้ควรมีภาครัฐเข้ามาจัดระเบียบให้มีดอก ผลกำไร	4.56	0.69	มากที่สุด
12. รายได้จากการประกอบการของผู้พันโท ได้มาด้วยความชำนาญงาน ภาครัฐต้องส่งเสริม สนับสนุนให้คุณค่า	4.75	0.70	มากที่สุด
13. ภาครัฐ ควรมีการวางแผนสนับสนุนให้มีการ ประกอบอาชีพเกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง	4.61	0.78	มากที่สุด
14. ภาครัฐส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พันโทด้วย ความจริงใจ	4.82	0.75	มากที่สุด
15. ภาครัฐควรสื่อสารผลิตภัณฑ์มีสวยงามแข็งแรง เช่น งานเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ด้วยราคาไม่แพง	4.71	0.74	มากที่สุด
ภาพรวมการเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพ			
ภายหลังการพันโท	4.56	0.84	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพันโท อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) โดยเรียงลำดับการเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพันโท จากมากไปหาน้อย ดังนี้ รายได้ของผู้พันโทต้องมาจากการประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จากความชำนาญ ($\bar{X} = 4.88$) ภาครัฐส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พันโทด้วยความจริงใจ ($\bar{X} = 4.82$) รายได้จากการประกอบการของผู้พันโทได้มาด้วยความชำนาญงาน ภาครัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คุณค่า ($\bar{X} = 4.75$) ภาครัฐควรสื่อสารผลิตภัณฑ์มีสวยงามแข็งแรง เช่น งานเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น ด้วยราคาไม่แพง ($\bar{X} = 4.71$) รายได้มาจากการวางขายสินค้าผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพโดนใจชุมชนประชาชน ($\bar{X} = 4.70$) รายได้ต้องมาจากฝีมือชำนาญสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์สินค้าในกระแสนิยม ($\bar{X} = 4.68$)

ช่องทางการหารายได้ต้องมาจากภาครัฐเป็นผู้ริเริ่มในชุมชนประชาชน ($\bar{X} = 4.64$) รายได้มีความสำคัญการดำรงชีพผู้พันโท ($\bar{X} = 4.62$) ภาครัฐ ควรมีการวางแผนสนับสนุนให้มีการประกอบอาชีพเกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.61$) รายได้มีความสำคัญกับการเก็บออมไว้ใช้ในวันหน้า ($\bar{X} = 4.60$) รายได้ควรมีภาครัฐเข้ามาจัดระเบียบให้มีดอกผลกำไร ($\bar{X} = 4.56$) รายได้เป็นความจำเป็นที่ภาครัฐต้องเข้ามาสนับสนุน ($\bar{X} = 4.54$) สถานที่วางจำหน่ายสินค้าเพิ่มรายได้ ภาครัฐต้องจัดให้ ($\bar{X} = 4.52$) ผู้พันโทไม่ใช่ผู้ได้รับสิทธิพิเศษ แต่ให้อยู่ภายใต้การเอาใจใส่ของภาครัฐ ($\bar{X} = 4.42$) และรายได้ของผู้พันโทต้องได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยกำหนดระยะเวลา ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ

3. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพันโท

ตารางที่ 3 การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพันโท

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีอาชีพภายหลังพันโทเป็นเสริมคุณภาพชีวิต	4.42	0.83	มาก
2. การมีอาชีพนำมาซึ่งรายได้ทำให้ชีวิตมีความหวัง	4.52	0.73	มากที่สุด
3. การมีอาชีพเป็นการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงทางกายและทางจิตใจ	4.29	1.02	มาก
4. การประกอบอาชีพเป็นการสร้างผู้พันโทเป็นคนดีของสังคม	4.96	1.04	มากที่สุด
5. การประกอบอาชีพผู้พันโทเป็นรูปแบบที่ดี ภาครัฐให้ความสำคัญ	4.18	0.48	มาก
6. การวางแผนภาครัฐว่าด้วยการกำหนดให้ผู้พันโทประกอบอาชีพถือเป็นเรื่องสำคัญการสร้างคนดีออกสู่สังคม	4.28	1.06	มาก
7. การกำกับติดตามผู้พันโทภาครัฐควรกำหนดให้หน่วยงานมีแนวทางการดูแล	4.34	0.44	มาก
8. ภาครัฐต้องแสดงความจริงใจในการกำหนดอาชีพที่เหมาะสมกับผู้พันโท	4.56	0.83	มากที่สุด
9. ภาครัฐต้องเป็นผู้ประสานงานองค์กรเอกชนและหน่วยงานรัฐให้การยอมรับการประกอบอาชีพของผู้พันโท	4.37	0.84	มาก
10. ผู้พันโทกับหน่วยงานภาครัฐควรให้ความร่วมมืออย่างจริงใจไร้ความกังวล	4.27	0.67	มาก
11. ผู้พันโทมีอาชีพเป็นความสุขใจครอบครัวผู้พันโทและญาติพี่น้อง	4.41	0.74	มาก

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
12. การประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษ หมายถึงการมีรายได้จากการทำอาชีพสุจริตถือมีคุณค่ากับผู้พ้นโทษ	4.43	0.69	มาก
13. ทักษะการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษเป็นความต้องการของภาครัฐในความตั้งใจผลิตคนเก่งคนดีออกสู่สังคม	4.65	0.63	มากที่สุด
14. การประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้พ้นโทษได้แท้จริง	4.76	0.49	มากที่สุด
15. การสื่อสารสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้พ้นโทษของภาครัฐ ถือเป็นการกิจสำคัญ	4.86	0.47	มากที่สุด
ภาพรวมการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจาก			
การประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ	4.74	0.86	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) โดยเรียงลำดับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ การประกอบอาชีพเป็นการสร้างผู้พ้นโทษเป็นคนดีของสังคม ($\bar{X} = 4.96$) การสื่อสารสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้พ้นโทษของภาครัฐ ถือเป็นการกิจสำคัญ ($\bar{X} = 4.86$) การประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้พ้นโทษได้แท้จริง ($\bar{X} = 4.76$) ทักษะการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษเป็นความต้องการของภาครัฐในความตั้งใจผลิตคนเก่งคนดีออกสู่สังคม ($\bar{X} = 4.65$) ภาครัฐต้องแสดงความจริงใจในการกำหนดอาชีพที่เหมาะสมกับผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.56$) การมีอาชีพนำมาซึ่งรายได้ ทำให้ชีวิตมีความหวัง ($\bar{X} = 4.52$) การประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษ หมายถึงการมีรายได้จากการทำอาชีพสุจริตถือมีคุณค่ากับผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.43$) การมีอาชีพภายหลังพ้นโทษเป็นเสริมคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 4.42$) ผู้พ้นโทษมีอาชีพเป็นความสุขใจครอบครัวผู้พ้นโทษและญาติพี่น้อง ($\bar{X} = 4.41$) ภาครัฐต้องเป็นผู้ประสานงานองค์กรเอกชน และหน่วยงานรัฐให้การยอมรับการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษ ($\bar{X} = 4.37$) การกำกับติดตามผู้พ้นโทษภาครัฐควรกำหนดให้หน่วยงานมีแนวทางการดูแล ($\bar{X} = 4.34$) การวางแผนภาครัฐว่าด้วยการกำหนดให้ผู้พ้นโทษประกอบอาชีพถือเป็นเรื่องสำคัญการสร้างคนดีออกสู่สังคม ($\bar{X} = 4.28$) ผู้พ้นโทษกับหน่วยงานภาครัฐควรให้ความร่วมมืออย่างจริงจังไว้ความกังวล ($\bar{X} = 4.27$) การมีอาชีพเป็นการเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรงทางกายและทางจิตใจ ($\bar{X} = 4.19$) และการประกอบอาชีพผู้พ้นโทษเป็นรูปแบบที่ดีภาครัฐให้ความสำคัญ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

การส่งเสริมเกษตรกรรมชาตินำไปประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.31 และจากการจัดอันดับ ใน 3 อันดับแรก มีประเด็นการติดตาม

ผลการพัฒนาทักษะแล้วคู่ขนานพัฒนาผู้พันโทอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐควรสื่อสารการยอมรับเชื่อมั่นผู้พันโทให้ชุมชนประชาชนรับรู้ยอมรับ และภาครัฐต้องจัดทำแผนพัฒนาทักษะผู้พันโทเป็นเกษตรกรทำเกษตรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรประภา แก้วกล้า และคณะ (2558) ผลการวิจัยดังนี้

1. การส่งต่อข้อมูลระหว่างเรือนจำทัณฑสถาน และสำนักงานคุมประพฤติในขั้นตอนการสืบเสาะข้อเท็จจริงมีข้อมูลครบถ้วนส่งทันกำหนดเวลาและเป็นประโยชน์ต่อการทำงานมากขึ้นแต่ในขั้นตอนการคุมความประพฤติ เอกสารเกี่ยวกับประวัติภูมิหลังแผนและผลการแก้ไขฟื้นฟูในระหว่างการควบคุมตัว ตลอดจนความต้องการการช่วยเหลือสงเคราะห์ภายหลังปล่อย ยังไม่ครบถ้วนและล่าช้าแม้ว่าจะมีการประสานงานแล้วก็ตามสาเหตุเพราะหน่วยงานผู้ส่งต้องจัดทำเอกสารซึ่งมีผลกระทบต่อบประมาณและเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับผู้ปฏิบัติซึ่งมีจำนวนน้อย จากการศึกษาฐานข้อมูลสารสนเทศของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ และกรมคุมประพฤติพบว่า มีข้อมูลที่ตรงกันและสามารถส่งต่อให้กันผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจำนวนมาก หากได้มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันก็จะลดขั้นตอน การทำงานและค่าใช้จ่ายเพิ่มความรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อผู้กระทำผิดมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนไม่ต้องให้อัยคำซ้ำซึ่งเสมือนถูกกระทำซ้ำจากกระบวนการยุติธรรม

2. การพัฒนาการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น ภาคประชาชนและครอบครัว ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีข้อค้นพบที่สำคัญคือ

2.1) การขอความร่วมมือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน องค์การ บริหารส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนให้มีส่วนร่วมในการสืบเสาะผู้ถูกระงับผู้ต้องขังที่ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกโดยใช้กระบวนการกลุ่มและให้อาสาสมัครคุมประพฤติและเครือข่ายยุติธรรมชุมชนเป็นผู้ดำเนินการหลักโดยพนักงานคุมประพฤติทำหน้าที่สนับสนุนทำให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะได้รวดเร็ว ขึ้นได้ข้อมูลเชิงลึกรอบด้านครอบครัวมีกำลังใจและมีการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างครอบครัวผู้ต้องขังผู้นำในชุมชนท้องถิ่นอาสาสมัครคุมประพฤติและเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ซึ่งจะได้ร่วมกันดูแลต่อไปเมื่อได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

2.2) การเตรียมความพร้อมครอบครัว และชุมชน โดยสร้างความรู้ความเข้าใจ และปรับทัศนคติการอยู่ร่วมกับผู้กระทำผิดและการดูแลช่วยเหลือหลังปล่อยการปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้รู้สึกรู้ว่าเป็นคนใหม่การทำความเข้าใจกับคนในชุมชนและสร้างพื้นที่เย็นในชุมชนซึ่งแสดงถึงการให้การยอมรับของสังคม เช่น จัดพิธีรับตัวรับขวัญคืนสู่ชุมชนการให้เป็นประธานในงานพิธีกรรมของชุมชนการให้ช่วยงานสาธารณะของชุมชน ฯลฯ ช่วยให้ผู้กระทำผิดลดความขัดเคือง และปรับตัวกับชุมชนได้เนบเนียนขึ้น

2.3) การสร้างสัมพันธ์ภาพในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการดูแลช่วยเหลือสงเคราะห์ระหว่างการคุมความประพฤติด้วยการเยี่ยมบ้านของผู้นำชุมชน อาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรมชุมชน และพนักงานคุมประพฤติช่วยให้ผู้ได้รับพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกที่เคยมีความคับข้องใจและกังวลใจสูง สบายใจขึ้นเพราะนอกจากคนในครอบครัวแล้วยังมีผู้ที่เข้าใจและพร้อมช่วยเหลืออยู่ในชุมชน สำหรับการสงเคราะห์เงินทุนประกอบอาชีพในระหว่างคุมความประพฤติแม้จะมีจำนวนไม่มากแต่ก็ทำให้ผู้กระทำผิดรู้สึกมีคุณค่าและรู้สึกที่ไม่ถูกทอดทิ้ง

2.4) การจัดโครงสร้างการบริหารงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดออกเป็นเขตพื้นที่ ในแต่ละเขตพื้นที่ใช้ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติหรือศูนย์ยุติธรรมชุมชนเป็นศูนย์ปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่อยู่ในชุมชนโดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้เอื้อให้ผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้กระทำผิด ครอบครัว อาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายยุติธรรม ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลสถาบันการศึกษา องค์กรศาสนา มาพบ และช่วยเหลือกันนอกจากนี้พนักงานคุมประพฤดียังทำหน้าที่หนุนเสริมความรู้และประสบการณ์ ให้กับชุมชนเมื่อชุมชนทำบทบาทด้านใดได้ดีแล้วพนักงานคุมประพฤติจะลดบทบาทในการทำงานด้านนั้นลงเพิ่มบทบาทของชุมชนให้มากขึ้นการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เป็นการค่อย ๆ ลดการควบคุมโดยกฎหมายและเจ้าหน้าที่รัฐเปลี่ยนผ่านไปสู่การดูแลโดยวิถีชุมชนซึ่งนอกจากชุมชนจะได้ เรียนรู้วิธีการและพัฒนาทักษะการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในบทบาทของตนเองแล้วยังสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของชุมชนต่อผู้กระทำผิดได้อีกด้วย การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาบนฐานงานคุมประพฤติโดยใช้ผู้กระทำผิดที่อยู่ในชุมชนเป็นศูนย์กลางใช้ทรัพยากรทุนเดิมของงานคุมประพฤติ คือ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติหรือศูนย์ยุติธรรม ชุมชนเป็นศูนย์ปฏิบัติงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยมีอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีทักษะ และประสบการณ์ รวมทั้งมีบทบาทในชุมชน ท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการประสานงานกับสำนักงานคุมประพฤติ เกาะเกี่ยวทรัพยากรชุมชนทั้งเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด พนักงานคุมประพฤติเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้สนับสนุน มีการผสมผสาน หลักการคุมประพฤติกับความเชื่อศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญา มาแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งจะลดบทบาทการควบคุมโดยภาครัฐไปสู่การควบคุมโดยวิถีชุมชน

การเพิ่มรายได้ด้วยประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.84 และจากการจัดอันดับ ใน 3 อันดับแรก ซึ่งมีประเด็นรายได้ของผู้พ้นโทษต้องมาจากการประกอบอาชีพผลิตผลิตภัณฑ์จากความชำนาญ ภาครัฐส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้พ้นโทษด้วยความจริงใจ และรายได้จากการประกอบอาชีพของผู้พ้นโทษได้มาด้วยความชำนาญงานภาครัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้คุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักดินา แก่นแก้ว และมุฮัมมัดอิลยาซ หล้าปริง (2561) มีผลการวิจัยพบว่า ทักษะและความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มเป้าหมายรวมถึงปัญหาและ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ต้องขังชายที่ได้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพในเรือนจำกลางปัตตานี พอจะสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้ต้องขังชายที่ได้รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ มีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพ 3 อันดับแรก คือ 1) ช่างไม้เฟอร์นิเจอร์ 2) เกษตรกรรม 3) จักสาน (หวาย)

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังของเรือนจำ กลางปัตตานี คือมีหลักสูตร/สาขาให้เลือกน้อย ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ต้องขัง เจ้าหน้าที่/วิทยากรมีน้อย และขาดการเอาใจใส่สถานที่ฝึกอบรมคับแคบไม่เหมาะสม และระยะเวลาในการฝึกอบรมไม่แน่นอนชัดเจน

3. แนวทางแก้ไขการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง คือการเพิ่มหลักสูตร/สาขาวิชาชีพให้มีตัวเลือกมากขึ้น ควรจัดฝึกอบรมวิชาชีพที่เกิดจากความต้องการของผู้เรียนหรือผู้สนใจเป็นหลัก หรือกำหนดให้ “ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ” และควรเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ / วิทยากร ในการฝึกอบรมให้มากขึ้นด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิศา ศิลารัตน์ และวาสิตา บุญสาธ (2562) ผลการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลในการรับผู้พ้นโทษเข้า

ทำงานในองค์กร พบว่า ประกอบไปด้วย 7 ปัจจัย คือ 1) ความตั้งใจพัฒนาตนเอง 2) ความซื่อตรง 3) การให้โอกาส 4) ความตั้งใจแน่วแน่ในการทำงาน 5) สมรรถนะที่ตรงความต้องการ 6) ความรุนแรงของคดี 7) ขาดแรงงานโดยผู้ประกอบการ และประโยชน์ในการรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานในองค์กร พบว่า 1) เกิดประโยชน์ต่อสังคมช่วยให้ผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดี และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำ 2) เกิดประโยชน์ต่อองค์กรในการทำงานเนื่องจากผู้พ้นโทษมีประสบการณ์จากการกระทำความผิดและใช้ในการปกป้ององค์กรได้ 3) องค์กรได้คนดีมาทำงานในองค์กร

3. การส่งเสริมคุณภาพชีวิตจากการประกอบอาชีพภายหลังการพ้นโทษ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.86 และจากการจัดอันดับ ใน 3 อันดับแรก มีประเด็นการประกอบอาชีพเป็นการสร้างผู้พ้นโทษเป็นคนดีของสังคม การสื่อสารสร้างภาพลักษณ์ให้ผู้พ้นโทษของภาครัฐถือเป็นภารกิจสำคัญ และการประกอบอาชีพผู้พ้นโทษ สามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตให้ผู้พ้นโทษได้แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย (2561) มีผลการวิจัย การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสมุทรปราการ มีการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ คือ การปฏิบัติงานพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังด้านสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการศึกษาและฝึกวิชาชีพ ด้านกีฬาและนันทนาการสภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางสมุทรปราการ ภายใต้วิสัยทัศน์ กรมราชทัณฑ์ เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ในการควบคุม แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีมีคุณค่าสู่สังคม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้งาน

1. หน่วยงานราชการได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสวัสดิการผู้ต้องหาพ้นโทษ นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ต้องหาพ้นโทษ

2. หน่วยงานราชการได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงาน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสวัสดิการผู้ต้องหาพ้นโทษ นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ต้องหาพ้นโทษให้เพิ่มมากขึ้น

3. กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสวัสดิการผู้ต้องหาพ้นโทษ นำผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางการให้ความช่วยเหลือครอบครัวของผู้ต้องหาพ้นโทษนำผลการวิจัยเป็นฐานข้อมูลการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ต้องหาพ้นโทษ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในหัวข้อวิจัยเชิงลึกที่สอดคล้องกับผู้ต้องหาพ้นโทษรายประเด็น เช่น การยอมรับจากสังคมชุมชนท้องถิ่นกับผู้ต้องหาพ้นโทษ การฝึกทักษะอาชีพเตรียมผู้ต้องหาตั้งแต่ในคุกจนกระทั่งพ้นโทษ เป็นต้น

2. ควรทำการศึกษาการเตรียมการผู้ต้องหาพ้นโทษรายประเด็น ความเข้าใจ สถานภาพผู้ต้องหาพ้นโทษในประชาชนสังคมชุมชนเพื่อเป็นการเตรียมการในภาพรวมทั้งภูมิภาค

3. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพสำหรับความยุติธรรม ความเท่าเทียม ของการช่วยเหลือสวัสดิการของรัฐ สำหรับผู้ต้องหาพ้นโทษรายประเด็นจากภาครัฐ

4. ควรมีการศึกษาคณะกรรมการด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคประชาสังคมกระทรวงยุติธรรม เพื่อกำกับ ทิศทางและกำหนดบทบาทภารกิจของอาสาสมัคร ส่งเสริมและบูรณาการงานการมีส่วนร่วมของชุมชน ของทุกกรมในกระทรวงยุติธรรม

เอกสารอ้างอิง

- ข่าวพะเยา. (2019). การสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ผู้ต้องขัง. ค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.khawphayao.com/archives/374>
- ธวัช เบญจาทิกุล. (2563). กระทรวงแรงงานวางเส้นทางเสริมทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง. ค้นเมื่อ 16 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/35721>
- นฤมล ภิญโญสินวัฒน์. (2563). กระทรวงแรงงานวางเส้นทางเสริมทักษะให้แก่ผู้ต้องขัง. ค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/35721>
- นิศา ศีลารัตน์ และวาสิตา บุญสาธิต. 2562. ปัจจัยและประโยชน์ในการรับผู้พ้นโทษเข้าทำงานในองค์กร. *วารสาร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ*, 11(2), 90 – 115.
- พรประภา แก้วกล้า และคณะ. (2558). การพัฒนาคุณภาพการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยระบบการดูแลต่อเนื่อง และการส่งต่อข้อมูลจากสถานที่ควบคุมตัวสู่มาตรการคุมประพฤติ และการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย (รายงานวิจัย). กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.
- รัฐศาสตร์ อำมาตย์ไทย. (2561). การปฏิบัติงานด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ต้องขังในเรือนจำ: กรณีศึกษา เรือนจำ กลางสมุทรปราการ. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก http://www3.ru.ac.th/mpaabstract/files/2561_1566379007_601832071.pdf
- วสันต์พรรษ จำเริญนุสิต. (2561). เรือนจำจังหวัดตรังฝึกอาชีพการเกษตรให้ผู้ต้องขังชั้นดี เพื่อใช้ประกอบอาชีพ หลังพ้นโทษ. สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง. ค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/WNSOC611190010035>
- ศักดิ์นา แก่นแก้ว และมุฮัมหมัดอิลยาส ญูฮาปริง. (2561). การฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังชาย : กรณีศึกษา เรือนจำ กลางปัตตานี หมู่ที่ 8 ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี. ค้นเมื่อ 15 เมษายน 2564, จาก <http://www.islocal.ru.ac.th/images/ispdf/is59/5924884501.pdf>
- ศาลาว่าการกรุงเทพฯ 1 กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ. (2562). สถิติด้านสังคม. ค้นเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://www.bangkok.go.th/pipd/page/sub/18654>
- สมรมน ช้วนปรีชา และพิศมัย จารุจิตติพันธ์. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังสูงอายุในเรือนจำ และทัณฑสถานเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 17(1), 110 – 26.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1993). *Research in education*. Boston: Allyn and Bacon.

- Dawes, J. (2009). Ageing Prisoners: Issues for Social Work. *Australian Issues for Social Work*, 62(2), 258-271.
- Fazel, S.; Grann, M. (2002). Older Criminals: A Descriptive Study of Psychiatrically Examined Offenders in Sweden. *International Journal of Geriatric Psychiatry*, 17(2), 907-913.
- Flynn, E.E. (2000). *Elders as Perpetrators*. In: Rothman, M.B.; Dunlop, B.D.; Entzel P. (Eds.), *Elders Crime and the Criminal Justice System: Myths, Perceptions and Reality in the 21st Century*. New York: Springer.
- Gal, M. (2002). The Physical and Mental Health of Older Offenders. *Forum on Corrections Research*, 14(2), 1-6.
- Grant, A. (1999). Elderly Inmates: Issues for Australia: Trends and issues in Crime and Criminal Justice. *Australia Institute of Corrections*. Retrieved July 24, 2015, from <http://aic.gov.au>
- Johnson, E.H. (2000). *Elders and Japanese Corrections*. In: Rothman M.B.; Dunlop, B.D. & Entzen P. (Eds.), *Elders, Crime, and the Criminal Justice System*. New York: Springer.
- Mohamad, et al. (2014). *Kualiti Hidup Pendekatan Maqasid Syariah*. Terengganu: Penerbit UniSZA.
- Norliza, C., Norni, A., Anandjit, S., & Mohd, F. M. (2014). A review of substance abuse research in malaysia. *The Medical Journal of Malaysia*, 69, 55-58.
- Steiner, E. (2003). Early Release of Serious and Old Prisoners: Should French Practice be Followed?. *Probation Journal*, 50(3), 267-273.
- Uysal, M., & Sirgy, M. J. (2019). Quality-of-life indicators as performance measures. *Annals of Tourism Research*, 76, 291-300.
- Wajdi, D. A & Dianawati, I. (2007). Maqasid al-Syariah, Maslahah and Corporate Social Responsibility. *The American Journal of Islamic Social Science*, 24(1), 25-45.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row. Publications.

